Ak?? Ya?ant?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ak?? Ya?ant?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16660

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Ak?? Ya?ant?s? Ölçe?i (AYÖ), bireylerin gerçekle?tirdikleri bir aktivite s?ras?nda deneyimledikleri optimal psikolojik durumu, yani Ak?? Ya?ant?s? kavram?n? ölçmek üzere geli?tirilmi? bir araçt?r. Bu giri?, ölçe?in Asl? Uz Ba? taraf?ndan 2019 y?l?nda Türkçe'ye uyarlama, geçerlik ve güvenirlik çal??mas?n? detayland?rmaktad?r. Yap?lan uyarlama çal??mas?, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türkçe örneklemde de do?ruland???n? göstermi?, ancak madde say?s?nda önemli bir azalmaya gidilmi?tir.

Ölçe?in Türkçe formu, orijinal 20 maddelik yap? yerine 12 maddeden olu?maktad?r ve iki faktörlü yap?s?n? korumu?tur. Elde edilen bulgular, AYÖ'nün Türkçe konu?an popülasyonlarda Ak?? Ya?ant?s?n? de?erlendirmek için güçlü bir psikometrik araç oldu?unu desteklemektedir.

Anahtar Kelimeler

Ak?? Ya?ant?s?, Psikolojik Ölçek, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, Psikometri, Performans.

Yazarlar

Asl? Uz Ba?

Amaç

Ak?? Ya?ant?s? Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin faaliyetleri s?ras?nda ne kadar derinlemesine ve keyifli bir biçimde odakland?klar?n?, yani psikolog Mihaly Csikszentmihalyi taraf?ndan tan?mlanan "Ak??" durumunu ne s?kl?kta veya yo?unlukta deneyimlediklerini sistematik olarak ölçmektir.

Bu uyarlama çal??mas?n?n amac? ise, ölçe?in orijinal psikometrik özelliklerini koruyarak, Türk kültürüne ve diline uygun geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? sa?lamakt?r.

Yap?

Ölçek, pozitif psikolojinin merkezi kavramlar?ndan biri olan Ak?? Ya?ant?s? (Flow Experience) yap?s?n? ölçmektedir. Ak??, bireyin yetenekleri ile kar??la?t??? zorluklar aras?ndaki denge tam oldu?unda, yüksek konsantrasyon, zaman alg?s?n?n de?i?mesi ve eylem ile fark?ndal???n birle?mesi gibi özelliklerle karakterize edilen optimal bir bilinç durumudur.

Ölçe?in Türkçe formu, orijinal yap?n?n temel boyutlar?n? yans?tan iki faktörlü bir yap? sergilemektedir. Bu faktörler genellikle faaliyet s?ras?nda ya?anan yo?un odaklanma, kontrol hissi ve içsel motivasyon gibi ak???n temel bile?enlerini temsil eder.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Ak?? Ya?ant?s? Ölçe?i'nin Türkçe formunun yap?sal geçerlik çal??malar?, Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak gerçekle?tirilmi?tir. DFA sonuçlar?, ölçe?in iki faktörlü yap?s?n?n mevcut veri seti ile uyumlu oldu?unu ve yap?sal geçerli?e sahip oldu?unu göstermi?tir.

Önemli bir farkl?l?k olarak, Türkçe uyarlama sürecinde, ölçe?in madde say?s? orijinal 20 maddelik formdan 12 maddeye dü?ürülmü?tür. Bu madde azalt?m?, kültürel uyum ve daha güçlü faktör yükleri elde etme amac?yla yap?lm?? olup, yap?sal modelin do?rulanmas?n? engellememi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, içsel tutarl?l?k katsay?lar? (Cronbach Alfa) hesaplanarak de?erlendirilmi?tir. Elde edilen de?erler, ölçe?in hem alt boyutlar? hem de toplam puan? için yüksek düzeyde güvenilir oldu?unu göstermektedir.

Hesaplanan içsel tutarl?l?k güvenirlik katsay?lar? s?ras?yla alt ölçekler için .92 ve .83, toplam ölçek puan? için ise .91 olarak bulunmu?tur. Bu yüksek katsay?lar, ölçe?in tutarl? ve güvenilir ölçümler sa?lad???n? teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?n? incelemek amac?yla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. DFA, ölçe?in teorik olarak varsay?lan iki faktörlü yap?s?n?n (Ak?? Deneyimi Boyutlar?) toplanan Türk örneklem verileriyle ne kadar uyumlu oldu?unu test etmi?tir.

Analiz sonuçlar?, iki faktörlü modelin veri ile iyi uyum gösterdi?ini ve faktör yüklerinin güçlü oldu?unu ortaya koymu?tur. Bu bulgu, Ak?? Ya?ant?s? Ölçe?i'nin Türkçe formunun yap?sal bütünlü?ünü ve geçerli?ini destekleyen temel kan?tlardan biridir.

Enstrüman

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Likert Tipi (Derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir, ancak psikometrik çal??man?n türü dikkate al?nd???nda Likert tipi oldu?u varsay?lmaktad?r).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon veya Üniversite Ö?rencileri (Uyarlama çal??mas? bir kongre kitab?nda yay?nland???ndan, genellikle yeti?kin veya ö?renci örneklemi kullan?lm??t?r).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ya? Grubu: Yeti?kin

Popülasyon Detaylar?: Çal??mada kullan?lan örneklem büyüklü?ü ve özellikleri detayl? olarak belirtilmemi?tir, ancak geçerlik ve güvenirlik analizlerinin gerçekle?tirilmesi için yeterli büyüklükte bir örneklem kullan?ld??? anla??lmaktad?r.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Ak??, Ak?? Ya?ant?s?, Psikolojik Ölçüm, Cronbach Alfa, Do?rulay?c? Faktör Analizi, Geçerlik, Pozitif Psikoloji.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Belirtilmemi?tir.

?leti?im E-posta Adresi: asliuzbas@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2019 (Uyarlama çal??mas?n?n yay?nland??? y?l).

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m? veya izin gereklilikleri hakk?nda spesifik bilgi verilmemi?tir. Akademik kullan?m için yazar ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi ?uradan indirilebilir: akis-yasantisi-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Ba?, A. U. (2019). Ak?? Ya?ant?lar? Ölçe?i'nin Türkçe'ye uyarlanmas?, geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *I. Uluslararas? Bilim, E?itim, Sanat ve Teknoloji (UBEST) Sempozyumu Tam Metin Kitab?* içinde (s.1374-1379). ?zmir, Türkiye.

Sempozyum Kitab?na eri?im ba?lant?s?: ubest.deu.edu.tr

Ak?? Ya?ant?s? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM